

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 221/08-8

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 19. júna 2008 predbežne prerokoval sťažnosť Ing. P. M., B., zastúpeného advokátom JUDr. Š. G., B., vo veci namietaného porušenia práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. 6 Obdo 24/2006 a jeho rozsudkom z 13. decembra 2007 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Ing. P. M. **o d m i e t a** pre zjavnú neopodstatnenosť.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 25. mája 2008 doručená sťažnosť Ing. P. M. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namietal porušenie práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 6 Obdo 24/2006 a jeho rozsudkom z 13. decembra 2007.

Sťažovateľ v sťažnosti uviedol, že „dňa 07. 12. 2005... podal ako žalobca v súdnom spore proti žalovanému... dovolanie... proti rozsudku Krajského súdu.... V tomto dovolaní ... podrobne zdôvodnil, prečo daný odvolací súd... rozhodol úplne nesprávne.... Dňa 10. 04. 2008... bol doručený... rozsudok Najvyššieho súdu... zo dňa 13. 12. 2007..., ktorým bolo... dané dovolanie zamietnuté, nakoľko NS SR dospel k záveru, že... dovolanie je prípustné ale nie je dôvodné.“.

Podľa názoru sťažovateľa: „uvedeným... rozhodnutím NS SR došlo k... porušeniu... práva... na spravodlivé súdne konanie, ktoré vyplýva z čl. 6 ods. 1 Dohovoru.... Popri zjavnej nespravodlivosti... rozsudku za obzvlášť závažné považujem aj to, že NS SR... nezabezpečil vydanie súvisiaceho značného bezdôvodného obohatenia žalovaného= 1.366.036,- Sk..., čím bol žalovaný zjavne zvýhodnený a hrubo tak bola porušená aj zásada rovnosti účastníkov konania.“

Sťažovateľ tvrdil, že „NS SR sa... dopustil štyroch... mylných interpretácií predložených dôkazov, čo ho doviedlo k úplne nesprávnemu zisteniu skutkového stavu danej veci a jej nadväznému nesprávnemu právnemu posúdeniu.... Prvým a hlavným pochybením NS SR je jeho úplne nesprávna interpretácia vlastníckeho práva k predmetnému dielu.... Nikdy som netvrdil..., že... realizačný projekt je mojim vlastníctvom.... Ako nesporný vlastník predmetnej digitálnej formy daného realizačného projektu som sa však domáhal svojich príslušných práv.... Žalobca pritom nikdy nenamietal používanie dotknutého realizačného projektu, ktorý je majetkom CR SR, ale namietal neoprávnené používanie digitálnej (elektronickej) formy tohto realizačného projektu, ktorá je nesporne majetkom žalobcu. ... Za druhú mylnú interpretáciu NS SR považujem jeho stotožnenie sa s názorom Krajského súdu v Bratislave a s jeho nesprávnym výkladom ust. čl. 8.2 dotknutej zmluvy o dielo..., že... znenie zmluvy obmedzuje vlastnícke právo iba žalobcu a nie žalovaného a tvrdí, že len so súhlasom zhotoviteľa, t. j. žalovaného, mohol žalobca ako objednávateľ prenechať využitie diela tretím osobám. Jedná sa o... o zjavne bezpredmetné ustanovenie zmluvy..., ktoré je navyše zo zákona neplatné.... Súvisiaci nesprávny rozsudok Krajského súdu... svoje rozhodnutie zdôvodňuje nepreukázanými autorskými právami.... Jedným z

dôvodov podaného dovolania bolo aj neoprávnené priznanie trov daného súdneho konania.“.

Sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd jeho sťažnosti vyhovel a nálezom vyslovil, že „rozsudkom NS SR pod č. 6 Obdo 24/2006 z 13. 12. 2007 sa porušili moje základné práva a slobody vyplývajúce z čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a to základného práva na spravodlivé súdne konanie. Podľa § 56 ods.2 citovaného zákona žiadam, aby Ústavný súd Slovenskej republiky tento rozsudok zrušil a vrátil ho NS SR na ďalšie konanie.“.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal.

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadost'účinenie.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred

ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Ústavný súd konštatuje, že predmetom sťažnosti je sťažovateľom namietané porušenie práva rozhodnutím najvyššieho súdu, najmä jeho tvrdenie, že najvyšší súd svojím rozsudkom porušil ním označené ľudské právo *„zásadnou mylnou interpretáciou predložených dôkazov, čo ho doviedlo k úplne nesprávnemu zisteniu skutkového stavu danej veci a jej nadväznému nesprávnemu právnomu posúdeniu“* (pozri bližšie I. časť odôvodnenia), teda že porušenie označeného práva spočíva v spôsobe, akým sa najvyšší súd vysporiadal s vykonanými dôkazmi v rámci ich hodnotenia a následného vyvodenia zodpovedajúcich skutkových a právnych záverov v jeho meritórnom konečnom rozhodnutí.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch.

Ústavný súd už v rámci svojej judikatúry vyslovil, že obsahom základného práva na súdnu a inú právnu ochranu (čl. 46 ods. 1 ústavy) je umožniť každému reálny prístup k súdu, pričom tomuto základnému právu zodpovedá povinnosť súdu o veci konať a rozhodnúť (napr. II. ÚS 88/01), ako aj konkrétne procesné garancie v súdnom konaní. Obdobne čl. 6 ods. 1 dohovoru zahŕňa „právo na súd“, to znamená právo začať konanie na súde v „občianskoprávných veciach“ ako jeden z jeho aspektov. K nemu pristupujú záruky ustanovené čl. 6 ods. 1 dohovoru pokiaľ ide o organizáciu, zloženie súdu a vedenie

procesu. Kvalita procesu zahrnutá v práve na spravodlivé súdne konanie v zmysle čl. 6 ods. 1 dohovoru je zabezpečená zárukami procesného a inštitucionálneho charakteru (III. ÚS 136/03, II. ÚS 266/07).

Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti, ktorý rozhoduje o sťažnostiach týkajúcich sa porušenia základných práv a slobôd vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Pri uplatňovaní tejto právomoci ústavný súd nie je v zásade oprávnený preskúmavať a posudzovať právne názory všeobecného súdu ani jeho posúdenie skutkovej otázky. Úlohou ústavného súdu totiž nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách. Právomoc ústavného súdu konať a rozhodovať podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o namietaných porušeníach ústavou alebo príslušnou medzinárodnou zmluvou garantovaných práv a slobôd je daná v prípade, že je vylúčená právomoc všeobecných súdov, alebo v prípade, že účinky výkonu tejto právomoci všeobecným súdom nie sú zlučiteľné so súvisiacou ústavnou úpravou alebo úpravou v príslušnej medzinárodnej zmluve (I. ÚS 225/03).

Pokiaľ ide o sťažovateľom namietané porušenie jeho práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru označeným rozsudkom najvyššieho súdu, ústavný súd predovšetkým konštatuje, že v danej veci nebola vylúčená právomoc všeobecných súdov.

V právomoci ústavného súdu zostalo následne iba posúdenie, či účinky výkonu právomoci najvyššieho súdu v súvislosti s jeho rozhodnutím o sťažovateľovom dovolaní rozsudkom sp. zn. 6 Obdo 24/2006 z 13. decembra 2007 sú zlučiteľné s označeným článkom dohovoru.

Po oboznámení sa s obsahom rozsudku najvyššieho súdu ústavný súd dospel k záveru, že tento svoje rozhodnutie náležite odôvodnil, čo vyplýva aj z nasledujúcich častí

odôvodnenia napadnutého rozsudku, ktorým sťažovateľovo dovolanie proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 10 Cob 98/04 z 29. júna 2006 zamietol.

K odvolaniu sťažovateľa a k postupu vo veci konajúceho odvolacieho súdu najvyšší súd v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že sťažovateľ v podanom odvolaní „...namietal, že súd prvého stupňa nesprávne vyhodnotil vykonané dôkazy a na základe toho dospel k nesprávnym právnym záverom.Krajský súd... rozsudkom... zmenil napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa a žalobu zamietol. Súčasne uložil žalobcovi povinnosť zaplatiť žalovanému na účet jeho právneho zástupcu 20 945,- Sk náhradu trov konania. Rozhodol tak s odôvodnením, že rozsudok súdu prvého stupňa nie je vecne správny. ...Žalobca nepreukázal, že predmet zmluvy z 28. júla 1997, uzavretej medzi účastníkmi konania, podlieha ochrane autorského zákonaDospel k záveru, že posúdenie charakteru diela nie je ani tak právnou ako odbornou otázkou. Žalobca v konaní pred súdom prvého stupňa nenavrhol vykonanie takého dôkazu, hoci bol poučený podľa § 120 ods. 4 OSP. ...Napriek tomu, že súd prvého stupňa vykonal dokazovanie a správne zistil skutkový stav, vec nesprávne právne posúdil. Žalobca v určovacej žalobe ako i v žalobe o náhradu škody nezvládol dôkazné bremeno. Navyiac zmluva o dielo z 28. júla 1997 v článku 8 v bode 8.2 stanoví, že objednávateľ, žalobca je oprávnený použiť dielo - predmet zmluvy - výlučne iba pre účely vyplývajúce z tejto zmluvy. Jeho využitie, najmä prenechanie na využitie tretím osobám je podmienené výslovne súhlasom zhotoviteľa. Mal za to, že neišlo o obmedzenie vo vzťahu k žalovanému ako zhotoviteľovi diela, ale iba k žalobcovi ako objednávateľovi diela. Preto Krajský súd v Bratislave podľa § 220 ods. 1 OSP zmenil rozhodnutie súdu prvého stupňa a žalobu ako nedôvodné podanie zamietol. O trovách konania rozhodol podľa § 224 ods. 1 OSP v spojení s § 142 ods. 1 OSP a ich náhradu priznal úspešnému žalovanému.“.

Ďalej najvyšší súd uviedol, že «...v prejednávanej veci žalobca sa domáhal, aby žalovanému bolo zakázané „akékoľvek použitie digitálnej formy projektovej dokumentácie stavby - Definitívny colný prieťah R. - bez predchádzajúceho písomného súhlasu žalobcu“ a súčasne žiadal za porušenie jeho práva ako autora diela voči žalovanému priznať

náhradu škody v sume 50 000,- Sk. ... Odovzdaním zhotovenej veci nadobúda k nej objednávateľ vlastnícke právo, ak ho do tejto doby mal zhotoviteľ, a na objednávateľa prechádza nebezpečenstvo škody na zhotovenej veci, ak ho do tejto doby znášal zhotoviteľ (§ 554 ods. 5 Obchodného zákonníka). ... V článku 8.2 zmluvy z 28. júla 1997 sa... účastníci dohodli, že objednávateľ je oprávnený použiť dielo - predmet zmluvy výlučne iba pre účely vyplývajúce z tejto zmluvy. Jeho iné využitie, najmä prenechanie na využitie tretím osobám je podmienené výslovným súhlasom zhotoviteľa. Dovolací súd sa stotožnil s názorom odvolacieho súdu, že uvedené znenie zmluvy obmedzuje vlastnícke právo žalobcu a nie žalovaného. Len so súhlasom zhotoviteľa t. j. žalovaného mohol žalobca ako objednávateľ prenechať využitie diela tretím osobám. ... Je nepochybné, že žalobca predmet zmluvy zhotovil a odovzdal ho objednávateľovi.... V zmysle zmluvných podmienok článku VII bod 1., čo korešponduje s ustanovením § 554 ods. 5 Obchodného zákonníka, predmet diela prešiel do vlastníctva tohto objednávateľa a len tento objednávateľ bol oprávnený s predmetom diela disponovať... len na účely vyplývajúce zo zmluvy (článok VII bod 2 zmluvy). Z predložených písomných dokladov vyplýva, že žalovaný na základe zmluvy o dielo z 28. júla 1997 zhotovil pre žalobcu o. i. realizačný projekt na objekt SO-3 Veterinárna stanica, ktorý sa stal súčasťou zmluvného plnenia žalobcu voči objednávateľovi diela Ú. Projekt na objekt SO-3 bol odovzdaný tomuto objednávateľovi, ktorý sa stal vlastníkom odovzdaného diela. Ústredná colná správa Slovenskej republiky ako investor potom odovzdal celú projektovú dokumentáciu dodávateľovi stavebných prác H., a. s. B., ktorý u žalovaného objednal doplnenie projektovej dokumentácie o požiadavky Štátnej veterinárnej správy, potrebné na stavebné povolenie. Projekt ako aj ostatné časti diela v zmysle zmluvy z 28. februára 1996 a dodatku z 10. júna 1997 nezostali vo vlastníctve žalobcu ako sa žalobca mylne domnieva. Pretože žalobca nie je vlastníkom realizačných projektov, nie je oprávnený z titulu vlastnícky práv sa domáhať voči žalovanému plnenia, ktoré je predmetom zmluvy. Z toho dôvodu žalobcovi nevzniklo ani právo na náhradu škody v sume 50 000,- Sk, pretože nie sú dané základné predpoklady pre priznanie tohto práva v zmysle § 373 a nasl. Obchodného zákonníka. Žalovaný voči žalobcovi neporušil žiadnu povinnosť zo záväzkového vzťahu. Na záver je potrebné poznamenať, že petit žaloby je v znení „...akékoľvek použitie...“

nejasný a nebol by ani vykonateľný. Ak Krajský súd v Bratislave rozsudok Okresného súdu

Bratislava V zmenil a žalobu zamietol, tak rozhodol vecne správne. Preto Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie žalobcu podľa § 243b ods. 1 OSP zamietol.

Žalovaný mal v dovolacom konaní úspech, má preto právo na náhradu trov dovolacieho konania.... Pretože žalovanému v dovolacom konaní žiadne trovy nevznikli, dovolací súd mu náhradu... nepriznal.».

Predmetné rozhodnutie obsahuje podľa názoru ústavného súdu dostatok skutkových a právnych záverov, pričom ústavný súd nezistil, že by jeho výklad a závery boli svojvoľné alebo zjavne neodôvodnené a nevyplývajú z nich ani taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich podstaty a zmyslu. Skutočnosť, že sťažovateľ sa s názorom najvyššieho súdu nestotožňuje, nepostačuje sama osebe na prijatie záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti napadnutého rozhodnutia. Aj stabilná rozhodovacia činnosť ústavného súdu (II. ÚS 4/94, II. ÚS 3/97) rešpektuje názor, podľa ktorého nemožno právo na súdnu ochranu stotožňovať s procesným úspechom, z čoho vyplýva, že všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom účastníkov konania vrátane ich dôvodov a námietok.

V zmysle svojej judikatúry považuje ústavný súd rozhodnutia všeobecných súdov za protiústavné aj arbitrárne, ak ich odôvodnenie je úplne odchylné od veci samej alebo aj extrémne nelogické so zreteľom na preukázané skutkové a právne skutočnosti (IV. ÚS 150/03, I. ÚS 301/06).

Ústavný súd sa z obsahu napadnutého rozsudku presvedčil, že najvyšší súd sa námietkami sťažovateľa zaoberal v rozsahu, ktorý postačuje na konštatovanie, že sťažovateľ v tomto konaní dostal odpoveď na všetky podstatné okolnosti prípadu. V tejto súvislosti už ústavný súd uviedol, že všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované právo

účastníka na spravodlivé súdne konanie (m. m. IV. ÚS 112/05, I. ÚS 117/05). Z ústavnoprávneho hľadiska preto niet žiadneho dôvodu, aby sa spochybňovali závery napadnutého dovolacieho rozhodnutia, ktoré sú dostatočne odôvodnené a majú oporu vo vykonanom dokazovaní. Pretože namietané rozhodnutie najvyššieho súdu nevykazuje znaky svojvôle a je dostatočne odôvodnené na základe jeho vlastných myšlienkových postupov a hodnotení, ústavný súd nie je oprávnený ani povinný tieto postupy a hodnotenia nahrádzať (podobne aj I. ÚS 21/98, III. ÚS 209/04) a v tejto situácii nemá dôvod zasiahnuť do právneho názoru najvyššieho súdu.

Ústavný súd v tejto súvislosti ešte pripomína, že nie je a ani nemôže byť ďalšou opravnou inšinciou v systéme všeobecného súdnictva.

Vychádzajúc z uvedeného je ústavný súd toho názoru, že niet žiadnej spojitosti medzi odôvodnením rozhodnutia najvyššieho súdu a namietaným porušením práva sťažovateľa podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (m. m. IV. ÚS 112/05).

Pretože ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde dospel k záveru, že účinky výkonu právomoci najvyššieho súdu v danom prípade sú zlúčiteľné so sťažovateľom označeným právom, sťažnosť odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 19. júna 2008